

N.º SOLT

5

CÉNTIMS

N.º SOLT

5

CÉNTIMS

Veu de la Plana

SEMANARI DEFENSOR DELS INTERESOS REGIONALS

SOSCRIPCIÓ

Castelló, al mes..... 0'25 ptas.
Fora, trimestre..... 1 » »

REDACCIÓ Y ADMINISTRACIÓ

COLÓN, 17, 2.

Tota la correspondencia a la Administració

SE PUBLICA TOTS ELS DISAPTES

No se tornen els originals en cara que no
se publiquen

PAGINA NEGRA

L' antropofòbia julesca, desplega ses verinoses y asqujannts çarpes, pera tenyirles ab sanch innocent, baix l'hombra impune dels sàtrapes centralistes.

Avergonyits de misèria tanta: verament avergonyits, pero indignats, protestem dels vandalichs atropells comesos per la jusma virilosa encubrida descaradament per la sècta ruin d' uns politichs euñuchs.

Un'altra vegada, es posat a prova l' heròime y paciencia de nosaltres germans de Girona. ¿Fins cuant, sufrits gironins, permetréu que vos s' expolie y escarneixaque, fins cuant?

¿No creieu alribada l' hora d' asmolar les falses y corbelles y reproduir un altre «Corpus de sanch», que avente els bacilos y miasmes que prenen infestar vòstra glòria història, al enemics qu' el ambient nur dels ideals que vos envolten, redimint d' aquell mòdus vostre enlairat poble?

Un'altra fita heròica y remembradora de vostres lluites de desiillurança, hi serà lo 24 de Setembre, la que anomenarà ab orgull vòstra èpica història. ¡Quin anatemà llançaran ses fulles escrites ab sanch redemptora sobre 'ls roïns d' anima y espirit morbós, julos criminals, politichs y autoritats consens compliqs d' infamies repugnantes, y traidors de casa...

L' odi secular dels centralistes, una vegada més s' ha posat de manifest ab tota sa hidrofobia, hambrejant als pinjos castrats y als politichs repugnantes de levita exòtica y sagnanta...

Fixevos fins aon apléga la malignitat y bellaqueria dels comerciants de la política, que claudicant sarcasticament de sons ideals (hipòcrites) menys preuen ab fredosa sanch lo simbol de ses creencies... la bandera porta-estandart de sa política prostituïda y caddca, per donar esguart en son llóch als que debien de anar per ells y no en ells; a la guardia civil... - ¡Qué sarcasme! - Y aquesta fòrça de l'autoritat, va a la vanguardia de malandrins y follóns... ¡Oh justicia de la terra!

El respetabilissim y abnegat patrici de la causa regionalista, Marqués de Camps, villana y miserablement agredit a traicio, font ferit. ¿Per quina causa? No necessiten esforçanos per comprendreu... Aquest grand home, es un abnegat de la santa causa, y n' es prou; es un estòrp pera els de dalt. ¿Quins l' agrediren? ¡Qui ho san! ¡Anaven tan ben disfraçats!... D' entre 'ls agressors, -segons tenim entés,- hi havia que n' eren portadors de credencials de agens de l'autoritat (!)

A mes del Marqués de Camps, hi han altres ferits y algun mort. ¡Més innocents! ¡Més martirs!

S' ha vist clara, diafanament, que anaven a tot; ja tot!... Portaven bones instruccions... estaven bé amparats... Una manta 'l coll, un trabuch baix lo brac y una «cròsa» pera falcarse... y al camí.

Conque ja ho sabeu gironins, qui son els que aboten la metja per ferne surtit lo fòch; tot julos, sanguinaires y coixos... Tots contra vosaltres y vosaltres contra tots; ells per les males arts per repugnantes felonies, vosaltres ab una gran força en l' espirit gegantí,

sanch d' heroisme 'e les venes y la raó per força y escut.

Cuant mes noble y aixerida es la causa, mes escolls y artefactes s' anteposen en son camí, y mes inquissidors surten del clôt del podriu per afonarla; pero vosaltres sou fòrts, mol fòrts; sou valents y grands con los almugávers, portau en vostres venes la sanch dels segadors, y triunfareu en la encarnisada lluita, com triunfaren aquells; ¡com triunfa sempre la raó!

LLUM NÓVA

L' abatoll dels temps y les utopistes teories que tot ho volen uniformar, no han allegat a borrar les característiques individuals brillants y fidels espills de la colectivitat. L' ideal valencianiste pletòrich de vida resistix més y més les erosions del imetuós centralisme. Hui en dia tots los partits espanyols s' esforçen per coneixer les necessitats regionals. Les Corts escolten les arrogancies d' un diputat, representant d' un poble que trevalla y que fastidiat de l' hipocresia ambient aspira a la consciència ciutadana. La prensa madrilena dona a coneixer l' admirable y autonòmica administració dels païssos vascs. Galicia sent batejar son pit y clama per sa restauració personal. Valencia, la descastada regió valenciana, demana per boca de la nova generació, en veu ardorosa y tràgica, l' arraconament de les absurdes y falses manifestacions fetes en Corts per un paradògic representant. Per tota Espanya, per tot arreu, se parla de fomentar la producció nacional, de vigoriçar les energies nacionals, de

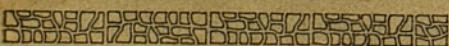
aunar bones voluntats, de fer una Espanya varia, pero fòrta y poderosa.

Havem de arrancar la mala herba que per tot arreu acampa y aixecar nostra cultura individual pera que nos comprenguen y coneguen. Les intrigues dels polítichs espanyols, que tan arrelades estan en tots los polítichs valencians incubats als roins acaronaments del caliu central, porten una vida comodona e igualitaria, pero insolent y tràgica. Honradament, en sinceritat absoluta, sembrarem nostra política optimista, afirmativa y noble, dins del ambient de flexibilitat y de modorra perque passe la vida nacional. La política es igualada a la flamant toreria y se contempriça admitint certos contubernis en les eleccions d'un distrit català. La política *hospiciiana* ofega al patriota que en vitalitat vigorosa no vòl que l' arrastren al precipici.

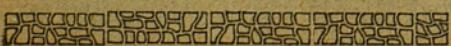
VEU DE LA PLANA commemora hui el mig any de publicació, la redacció, en un treballar constant y digne de lloança ha fet obra constructiva y renovadora, encara que modesta. En ses pàgines alena la vida política actual espanyola. Los descartats han llançat injustes inventives, y en intel·ligència preclara y voluntat de ferro, els joves valencianistes els han parlat en tanta cortesia com serenitat dels democràtichs y renovadors ideals valencianistes.

Y estoicament, en iluminós cervell y patriotisme en l'ànima los constants modests y trevalladors redactors de VEU DE LA PLANA seguixen buscant la llum nova, el sant ideal, la redenció del poble, la regeneració d'Espanya...

JAUME VELLUT.

Si no ens han equivocat, s'ha repartit ja per Castelló, lo follét que anomená lo Sr. Gasset y aprobat l'Ajuntament en sessió, publicar, donant competència de l' administració de la fàbrica de la llum...

De lliberacions regionals

La nova voluntat dels pobles ibèrichs

Cuand, en la darrera etapa parlamentaria, plantejáren els diputats y senadors catalanistes el problema nacional de Catalunya y demandáren la soluciò absoluta de totes les seues peticions, uns dels fets—y no raons—que presentava la premsa centralista de Madrid, pera combatre 'ls era el dir que havien treballat exclusivament pera ells, sense fer arribar la llur propaganda a les altres regions que, pot ser, s'hagueren sumat a sollicitar l'autonomia.

Clar que aquesta autonomia no devia arribar a ser massa exigent, en la peticio dels propis drets, ni devia tindre una existencia massa real: En aplegar a ser una ficcio vivent, ja n'havia prou.

Pero passen dies y els parlamentaris de la «Lliga Regionalista» donen compte de la seua actuació en les Cambres madrilenes, davant dels socis de la entitat que representen. Es, llavors, cuan proclamen que dins de poch faran una ferma campanya en les regions del Nord d'Espanya, pera expandir els ideals que sustenten.

Automàticament, es commou la premsa abans nomenada y clama ab desconort: que vol dir que vajen els catalans per tèrres que no son les seues. ¿Qui els mana pertorbar la paradisiaca tranquilitat d'encontrades sumises?

Ya tenim ací l'habilitat que manejaven pera indisposar Catalunya ab les autres regions, tornant-se arma contra d'ells mateixos.

Y no es açò lo pitjor pera ells. El mal major de les mesnades del uniformisme espanyol, es inconcebible desconeixement de les coses y el no saber «donar-se conter».

Nosaltres, gents de Reine Valencià, tenim un recent eixemple en l'actual Ministre d'Estat del imperi romanonesch, que'n les passades sessions de Corts deia—al parlar-se de la oficialitat del català—que a ell no l'assustava, car era fill d'una «regió levantina» y sabia qu' es posposava el parlà popular a la «lengua

castellana». Si hi havia un fons de veritat en les seues paraules—per malaventura nostra!—no sabia, este senyor, «donar-se conter» de que son descubriments va perint, acabantse, cada jorn d'una forma ascensionalment progresiva.

De tal manera, no han sabut vóler com Catalunya era estudiada, detingudament, ab tot carinyo, desde Valencia, de l' Andalucía viva, des de Galicia resurgent y encara, en *cualques* racons de les Castelles mateixes. No més han apercebut una reduïda relació entre 'ls nacionalistes bascos y catalans.

Serà un viatje de moltes sorpreses, aquest dels catalanistes per les tèrres del Nord. Es mostrerà tota l'ignorada importància dels nacionalistes de Basconia y la sorpresa culminarà en Galicia, aon les gentes desconeixen la existència d'un creixut ideari de lliberació patriòtica.

Guardem pera nostre pròper article el senyalar, un poch minuciosament, aquest desvetllar dels bons galaichs, dels quins podrán, molts valencians, trobar profitosos ensenyaments.

JOSÉP BLANQUER BELDA.

Setembre-1916.

Per la Redempció del Poble

II

Y, aixina com tenim dit en l'article darrer, deixantmos influència per una lliteratura extranya y una llengua forastera, caiguerem en l'esclavitut.

Res bò demosta millor que aquell fet occurrit durant la dinastia dels Austries reinant Felip IV. Quant forem los valencians convocats a Corts en Monçó, despreciant ses lleis forals, per estar Monçó fóra del Reyne, contrariats demanaren al Rey que la nació valenciana exigia que jurara la observància de sos furs. A lo que el Rey se negà.

Llavors fon cuan lo Comte Duch de Olivars, privat del Rey, digué: «Es que tenemos a los valencianos por más muelles».

A esta ofensa tan gran los valen-

cians d' entonces, en jamay havien d' haver fet una súplica, si no fòra perque la decadència tenia arrails dins son cór. No d' altra manera se compren en aquelles paraules de En Tafol Crespi de Valldaura que dien: «Si V. E. quiere decir que son más blandos al gusto del Rey y de sus ministros, aunque atropellen sus conveniencias y derechos, esto es un mérito más para conseguir lo que suplican». De modo qu' els valencians per conte de parlar en la energia que corresponia a la traició, suplicaven als tirans. Com se compren que ya parlaven llengua extranya y no dien con Vinatea en son propi idioma: «No consentim (al mateix Rey, Alfons II) les donacions d' algunes viles del Reyno».

En cuanta claretat se veu, qu' en lo sigle XIV lo poble era resolt y vigorós, mentres que reynant los Austries ja estava débil y malaltr

AMADEU PITARCH

ANYORANCES

Cuansevol llegidor d'aquests moments escrivits anyorant altres temps y costums pretèrites, pensará, tal volta, que aquest bon home, enamorat de l' antigor, serà un esperit *retrospectiu*, a qui l' enlluerna la llum del progrés y no s' avé en el avenç del dia.

Res mes llunt de la realitat. Com la deessa *Jano*, que tan rebé simbòlicament el paganisme, que ostentava dos cares, una que mirava al passat y altra al esvenidor; yo entenç que no s' aferma en la realitat, qui no busca la rel de les coses; y qui oblidant el *hair* no afonarem mes qu' en l' aire, els bastiments del s' *eu demá*. Pera comprender els fonaments de nostra existència ètica y social, mos precisa acaronarmos en les ensenyances de la història. Y de ésta, de la tradició y fins de la lligenda, hám de menester pera estimar les modalitats, els canvis, les rutines y les endreses de les costums, festes y gèstes, vestimentes, cants y tot quant constituix el encara verge o poch trillat camp *folklorich*, que

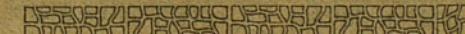
tanta importància se li dona en els moments presents, per totes les nacions mes avançades en estudis sociològichs y de que tant hám de menester els pobles del antic reialme de Valencia y quina collita de costums populars, ha de ser y será sens dupte, abundosa y de profit.

Y vet aquí com l' autor d' estes breus y desaborides ralles, llança 'ls quatre vents un crit de brèga entusiaste y carinyós, en lloc de tots aquells recorts, de totes aquelles costums y pràctiques que l' poble valencià portà a efecte desde llunyades fites, y que en tot temps vinqueren a constituir el *basso* aon se llavorejava la *bresca vernacula*, quines sabroses mèls guadades, eren sense *enfit* ni tan siquiera *embaf*, per el sempre enllepolit alé de la nostra terra.

Y de tal modo, rememorant aficions del passat, anyorant costums sanes del poble que no devien desapareixer, mostrant desig de retrasarse algunes, enaltirne altres, bastonejant certes pràctiques que de tot cór eu mereixen, crech que al meu mòdol fas patria, afone los bastiments de sa reconstitució, rejuvenixch antichs endresos y faig remoure dormides energies.

Vosaltres, mes companys de tasca regionalista... els Vinatea, els Almugávers, els Calduch, feu sonar el clarí bèlich en vostres escrivits bruixents; el patriarca castellonenc, En Gaetá Huguet, marque en ses atinades y sabudes *orientacions* la endresa a seguir, armònica, acaronadora y dolça pera fer patria, que ya procure ferla recordant sos fets passats y enaltint ses costums populars, sanes, honestes, de fondo ètic, que daven salut, honor, força, resistència y eixample al ànima y al còs, llavorejant per l' avens del poble castellonenc.

DR. F. CANTÓ.

En breu apareixerà "Castelló i altres segles"; en valencià, per Carles Llinás, Cronista d' aquesta ciutat, costejada temps en rere, per l' Excellentissim Ajuntament.

...?

El Cuento de la semana

Llatcerament y jòya

(DE LA VIDA FUTURA)

Pepica, la moreneta verje, tota ideals, abandonà la fina maneta ab sortilegi d' amor, entre les cuidades, les pulcres mans del poeta. Se miraren atónits, mes cuidats de llegir ab llurs ulls un madrigal, que atents a les personnes qu' al entorn pasaven.

Era la d' ells, una muda despedida, aón se saboretjava lo caltcer dolent de la separació. Se adornaven ab eixa folla adoració dels sers esclavitzats qu' esperen deslliurar-se mútuament del flagell, del dolor, de la mateixa mort: dels esclavitzats que unintse, apretantse, se donen calor y vida: dels esclavitzats que pera viure necessiten mirarse, contemplar-se, adorarse. Ab eixa folla adoració vivien Pepica y el poeta.

¿Separarse? ¡entjamay!—havien dit els amants.

Y no obstant, en l' hora d' allunyarse, no acudien als llabis ni als ulls les estridències del drama. Era una muda separació plena d' ideals y esperances, tal volta com si ab l' allunyament els esprits dels amants se plenaren d' immortals ventures.

Y no era pera menys l' esperança que sentien.

Ell, era destinat, desde les columnes del diari «*¡Valencianía!*», a ocupar un llòch en la vigilancia de la frontera valentina—albacetenya, ab bons recursos y furs. Anava a esclarir pronte la guerra civil en l' Iberia —per la intervenció d' esta en la conflagració europea—y 'ls catalans ab l' ajuda dels rossellonesos, balears y valencians, farien la guerra sagnanta del deslliurament.

El poeta, puix, anava a fer per la Patria l' sacrifici de tot bon valencià y ab amor inacabable a la Mare Terra, s' deixava—tal volta pera no vorela mès—a la novia del seu cór, a la moreneta, a la verje plena de romanticismes y sortilégis d' amor.

Y ella, l' amorosida, esperaria l' retorn del poeta; y llavors, ab les glòries de! desencadenament, viurién la santa jornada de la vida fondint esprits y carnis baix el mantell de la Senyera redimida, cobrant la

Patria Nòva, sempre viventa la Ben Plantada.

—Y serem lliures y serem grands.

—Y viurem feliços baix la pau de la Patria Viva.

—Y tes ninetes em mirarán ab fília d' amor.

—Y tes obres serán el penó dels patriòtichs.

—¡Tot per la Patria Fòrta!

—¡Tot per la Patria Mig-terrana!

—Vullme molt durant m' ausència.

—Escríume molt durant t' ausència.

—Sí; ab la clau del espionatje, serán teues cuantes notes puguen servir al poble. Tú serás, joh, moreneta patriòtica!, altra heroïna. Síes com les dones poloneses, com les de l' Il-la Vèrda, com les catalanes que defensen el resurrèxit de la Patria Llevantina. Contant ab vosaltres, l' èxit, el triunf, es segur. Havem conquerit vostre cór, y les dones haveu acabat de preparar al poble. Benehites siau, dones valencianes. Benehita síes, moreneta vergue, ídol llevantí, musa del poeta, heroïna patriòtica...

Era la del vespre quant se separaren els nuvis, llatçerats per la futura ausència, replets llurs esprits de dolor. No obstant, sentien una joiesa al fons del cór, que 'ls fea esperar jornades prenyades de folls deliris. Era l' esperança de vore colmades les aspiracions patriòtiques possant en tortura l' cór per les inyorooses diades del separament.

CARLES SALVADOR.

Valencia, Setembre 1916.

JÁ ESTÁ AHÍ!!

¡Per fi alplegá! ¡Ja era hora! ¡Ja está ahí!

Una multitut de gent s' aglopá ahir en lo carrer de Colón, front a la tenda de nòstre estimat confrare Lluís Catalán «EL MORITO», motivada per haver rebüt una colossal remesa del universal ví de taula, qostres, etc. (proprietat absoluta d' apuest) acreditat ab lo nom de CHAMPAGNETTE.

Posem aquésta nòva en coneiximent de tot hóm que patixa del bon gust de gola, puix es lo millor de lo millor. Garantiçat; ¡Paraula!

Colón. . . . 1'25 botella

VERSONS DE PATRIA

Cataclisme pòstum!

¿Per qué s' aixeca 'ncrispada
l' alta mar
y al eixirn' esparramades,
tot ho inunden les onades
al jogar?

¿Per qué 'n impetu 's desploma
la montanya,
furibunda curs avall,
resonant com colps de mall
la sa entranya?

¿Per qué 'n lo mantell del cé,.
la tempesta,
ab la furia d' un lleó
cau com una maldició
en la tésta?

¿Per qné convuls y epileptich
térra y cé
se retorcen y es desfan,
de sa entranya destilan
tanta fél?

¡Oh profána humanitat
que 't busques lo cataclisme!
¡Exorcisme!

¡Com purgarás lo teu mal,
per haver alplegat al
paroxisme!...

FRANCÉSCH ALLOZA.

L' ànima de la Història

La Història, la vera Història, la que fa reviure les còses passades pera produir una emoció estética com cualsevòl obra d' art o pera fernes viure enmig dels nòstres concitadans d' altres époques i posar-nos al davant en estats diversos l' esperit vivificador de la rassa, no viu sòls de vells documents ni de llibres: son estos com la osamenta qu' està en lo cos vivent com en lo cadavre; però la vida, aixó tant sutil e indefinible, com que pertany del tot a l' imperi de les còses de l' ànima, no ho pot trovar en les seues investigacions lo més genial dels

anatómics: un esguart, un moviment fan, ja que no definir compendre, sentir en un punt allò que 's rebella als esforços alliats del saber i de la constància.

***

També hi ha senyals de moviments i esguarts collectius que millor que no la documentació detallada i segura fan sentir l' esperit que dona vida al cos mort de la Història: en los vells edificis que conserven ab sa disposició lo segell dels gusts, de les necessitats i dels afectes; en les robes colgades al fons de les antigues arques llavoires perfumades per l' aspre romer i les ilustres pomes i huí mes encara pel senti-

Demaneu

TINIES---ALFA

	3'50	2	1'25	0'75	30
Blava-negra líxa					
Litro	1/2		1/4	1/8	Curtin
Blava-negra copiar					
Violeta negra copiar	4'25	2'50	1'75	1'25	35

DE VENTA

EN LLIBRERÍES Y PAPELERÍES

ment de l' anyorància; en les festes civils o religioses, anyal resurrecció d' afectes, de dolors, entusiasmes i alegries; en cobles encara viventes en los llavis populars; en les llegendes tant gustoses d' oir entre 'ls giulits de les ventades hivernals vora la llar tremolosa; en les ingénues pintures del retaule oblidat, o en los miniats vistosos del llibre coral, empolegat i enorme...

***

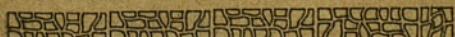
Tot poble 'ls guarda, modests o magnífics, però sempre evocadors i plens de dols misteri, eixos recons i reliquiaris: tot poble té edificis, qu'en ells podrà trovar o no'l dòcte arqueólec asunt pera 'l treball del pensament i de la ploma, pero que diu en al còr de l'amant del poble en que naixqué, al artiste de còr obert a totes les emocions nobles i pures, secrets de l'ànima colectiva qu'en no cap altre lloc escoltarien... Y com no, si-en los recons volguts del poble natal fins trovem tots, com cantava 'l gran poeta» fulles dispèrses de la nostra humil història?

***

Aneu, amadors del terror nostre, aneu, aneu, artistes i poetes, cerqueu en llòcs amagats que sols parlen per a 'ls

«ch' avete intelletto d' amore» suaus inspiracions i conortadores esperances, la flaire de la tradició, la veu de la patria, l'esperit de la Història...

J. V. LUDOVISI.

Tot lo qu' es fasa per l'engrandiment d'un poble, resulta poquet.

ALVARO DE RESALENY.

PENSAMENTS

La dóna espiritual transpòrta a l'hóme al bell cim del Infinit; la dóna materia l' afonda en el fanch terrenal. A la primera hi ha que adorarla; a la segon, tindrei compassió.

La dóna sensitiva transforma nòstres ilusions en hermoses realitats; la dóna insensible destruix nòstres més volguts ensomnis.

La dóna culta es poderosa palanca qu' empolla el Iluminós carro del Progrés; la dóna ignorant, cadena de ferro que l'atura.

¡Dónes! ¡sigau espirituals; sigau sensitives; sigau cultes!

RAFÉL PARDO.

L' HOME SERIO

Aném a fer un apunt sobre l'hóme serio, tal com el comprenim y el tractém a diari. Nòstre personatge està en tota sa plenitud física y social. Pesa de setanta a huitanta kilos; mos gasta barba espesa y bigot borgonyés. Té la curva de la felicitat y vist seriament, com ho demòstra en los díes de festa ab son blanch chopetí. Té la elegancia d'un elefant y tots els moviments són reposats, tallats a patró. Parla poc y assó li dòna més importància. Es hú de tants quefes de tants negocis que son per el mon. Nostre 'hóm es la exactitud personificada. A la mateixa hora, tots los díes, fumant son cigarret, fá sa entrá en la oficina; apenes se digna saludar. Al acabar son dinar, a la mateixa hora, com joguet mecànic, se dirigix al café. Les vènies al vorer passar envien els críos a escòla. Pren asiento en el lloc de costum, en el turno de sém-

pre. El servici està llèst: els periódichs apunt. L'hóme serio, ab tota cerimònia, pren son café a glops exactament iguals. Llig sosegat la prensa y, quand li quedan sols dos tragets de café, encén el puro de vint céntims. Acudix el company inevitable y s'engolfin, seriament, en la partida d'ajedreç.

Mentre l'hóme serio queda capificat en tan grave assunt podém mirar, per ell, arré en sa vida. Y veèm... De menut, en la escòla, fon un chich serio, aprofitat, algo dúr, pero en voluntat de ferro. En l'institut quedá proclamat una esperança; mes la vida, que sab de moltes ironies, sols consentí a nòstre amic ser bachiller. Després el colocaren en les oficines, y el jóve, modello de la classe, se captá les imatges dels quetes. Hóme serio, y per lo tant de càcul, comprengué la farsa de la vida. Buscà una novia de solit per vindre y casá en la chica, com havera pogut comprar uns cupons del Dèute.

Un esperit verdaderament romàntich notaria en la vida de l'hóme serio un buit espantós que chelava l'ànima. En lo jardí encantat de la joventut no cullí les voluptuosas ròsses de passió, ni sentí en la nit poètica, baix la bruxa influència de la lluna, glatir a son costat el tendre còr de la núvia Primavera, mentres en el palau del mistéri soltava el rosinyol son cant admirable. Passà equidistant de la felicitat y del dolor, sens doblegarse cap al ódi ni a la misericòrdia. Son llabis sechs, apagats, junts, com les mans dels enamorats, may se descorregueren deixant pas a la sonrisa, alegre papallona de vida. Fon impossible al maravellós poema d'una verje núia que mig-riu pudorosa y a la burlona calavera que aguaita en el festí. Usá

de les prerrotives de màscle ab la mateixa serietat que firmava la nòmina. Ni conegué la pór atrevida d' Enrich IV, en les primeres batalles, ni l' audacia serena de Danton. El deixava tan insensible la severa y clàssica armonia de la Venus de Milo, com la maravillosa ponderació d' un cuadro de Velázquez com la magistral Oració al Partenón, de Renán, com la sublim Novena sinfonía, de Beethoven.

Nóstre amich acaba sa partida d' ajedrez y se dispóssa imperturbable a donar son passeig acostumat. Deixémolo anar asóles. Este hóme serio nos compendria may el gést elegant de Petronio, al obedir la órde de Nerón, emperaor y criminal, músich y poeta, obrintse les venes pera trobar la mórt, coronat de róses y retenint entre sons braços el cós incomparable de la esclava, mentres en lo fons de son ánima, sonriguent sempre, sentia próp l' alé de la dama gentil que, ab sons pèus de nácar y rosa, apagava les antorches.

J. BARRACHINA CAMELLÍN.

Preguntes soltes

Al Senyor Governador

¿Desde cuant que 'n Almaçora, Ayódar, Bechi, Villafamés, Onda, La Pobla, San Mateu, etc. etc. existixen places de bous? Y de haverles, ¿cóm y cuant se demandá l' autorización y per quin arquitecte anava autorizat el plano de les mateixes? Molt mos temem se mos puga contestar a aquésta pregunta.

A la Junta d' Espectacles

Els senyors que pertanyen a la «Junta d' Espectacles», serien servits dirmos si 'ls llogers destinats a «places de bous» reunixen les condicions que marca la llei?

.....?

Al Inspector de Sanitat

¿S' ha inspeccionat les enfermeries de les ya avans dites places? ¿Están legalment acondicionades?

¡¡NO!! Perque no existixen.

A tots

Lo ocurrit en Bechi el dia 30 del passat Setembre, es un excellent avis pera tots vostés, unichs responsables de que havera dèu ferits sens importancia al desprendres un entaulat ocupat per mes de 60 personnes.

Sempre 's hora encara que tart, pera evitar majors desgracies.

Creem que per damunt de tots el favoritismes caciquils està la llei. ¿No els pareix....?

monument—¡qué vergonya!—sembla un muladar.

La canalla, segurament, l' han confós en palmera y la pedregá es continua. A major abundant, els focos fan lo paper d' un mito, puix continuament es troben apagats.

Senyors del Ajuntament, ¿no creuen vostés que 'l grand Conqueridor es mereix una mica més de respecte?

Vostés dirán.

COMENTARIS

L' excelent escriptor y entusiaste valencianiste En Martínez Ferrando, autor de «El cant del isolat», ha enriquit la lliteratura nacional ab un nou llibre de poessies titolat «Visións de l' hòrta», que assegura a nostre benvolgut amich un lloch eminent en la lliteratura de la nostra terra.

Li enviem al distinguit catedràtic la més coral enhorabona.

Després d' uns brillants exercicis, s' ha llicenciat en Dret, nostre vull-gut company de redacció Francésch Avinent.

Al expresarli nostra mes ferma felicitació al novell advocat, le desitjem molts y profitosos triomfs en sa carrera.

Hém rebut un ejemplar de la magnífica obra d' En Enrich Ribés, que hi fon premiada 'n los Jochs Florals del any 1915 en Valencia, antitulada «Cuadros y costums castellonenchs en aditament de tipos... de la térra».

Ens ha fet molt grata impresió, del modo que n' està presentada, puix reunix tota mena de gust estètich.

Augurem un èxit complet al distinguit company e ilustre lliterat que a tan gran alçada coloca les lletres valencianes.

Agrahits per la deferència, y aixis que la lliguem, donarem nostra petita y humil opinió.

Enhorabona.

Es botjornós y vergonyant l' abandono en qu' està la estatua del invicto Rey En Jaume, puix més que

CONCURS

VEU DE LA PLANA óbri lo següent concurs de cuentos, al que hi podrán concursar tots cuants ho desitjen, adaptanze a aquestes basses:

1.ª Els cuentos deurán hi esser naturalment, escrits en valenciá.

2.^{on} Al premiar los treballs, se tindrà 'n compter no sóls lo mèrit relatiu, sino l' absolut del mateixos.

3.ª Tots els cuentos, deurán ser per fòrça originals e inédits.

4.ª Deurán constar de sis cuartilles com a mínim y huit, com a maximum.

5.ª Los treballs se presentarán sense firma ni indicació alguna d' autor y deurán ser acompañats d' un plech tancat que continga lo nom y domicili del autor. En lo sobre escrit, deurán portar lo mateix lema y titol del treball.

6.ª Lo terme de presentació dels treballs que s' envien al Concurs, finirà lo dia 15 d' Octubre, devant per lo tant, ser presentats los treballs avans de lo dit terme, en lo casal regionaliste, dirigits al director de VEU DE LA PLANA.

7.ª Les pliques de tots los treballs no premiats, s' inutilicarán sense obrirlos, la nitdel fallo.

Hi-haurá un premit, consistent en un objècte d' art, y publicació del retrato o caricatura del autor premiat, a elecció del mateix, y dos accésits, quins treballs, hi serán publicats en VEU DE LA PLANA.

Lo Jurat, serà format per persones competents.

Línea de Vapors

TINTORÉ BARCELONA

Servici fixo y semanal entre Castelló y Barcelona

PER LO MAGNIFICHE VAPOR

TIRSO

Travesia rápida.—Llum elèctrica en tot lo barco.—
Telegrafia sens fils.—EXIDES: De Castelló, Diumenge 11
matí. — De Barcelona, Dimarts vesprá. La càrrega s'admet en Barcelona, el dilluns; en Castelló, el dimecres.

Pera informes a Domenech Cert S/A, Plaza de la Paz, 3

CASTELLÓ

Paseig Colón, 11.—BARCELONA

Llibrería Religiosa-Escolar

DE

FRANCESCH SOLER

Nou y modern establiment. Material de debuix y escriptori. Llibres de texto pera escoles y demés objectes ab la matjor economia posible.

5, Colón, 5

Droguería

LA ARAGONESA

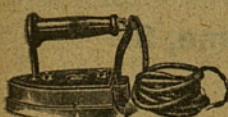
= DE =

• Lluís Gomez Molinos •

64, Colón, 64.—CASTELLÓ

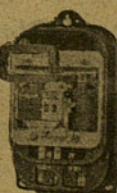
Complet surtit en perfumeria del pais y extranjer. Drogues, Colors, Barnisos, Pincells, Articles fotografichs y maquinaries.

Venta exclusiva de Alcohol SOL y Colonia ESA

Lampistería

DE

PERE FECED

Inmens surtit en aparatos pera gabinet, saló y mentjaor

Ventiladors, Planches, Cazos y Contadors elèctrichs

Làmpares de Filament metàlich de 5 a 50 bujies

González Chermá, 78

CASTELLÓ

TRANSPORTS GENERALS

DE

Joseph Sanchis Prats

Facturació pera tots els punts d'Espanya y Estranger. Servici combinad de domicili a domicili.

Acarreos y Mensatjerías.

Alloza, 69.—Castelló

- Eduard Viciano -

PAQUETERIA. Y MERCERIA

ULTIMES NOVETATS

Caballers, 2 y Colón, 20

Castelló

Casa de SANCHO GERAARS

(SUCESORS DE ENRICH TÁRREGA)

Gran surtit en comestibles fins y en tots los gèneros concernents al ram de

ULTRAMARINS

Diariament resibim los millors articles indicats pera la present època.

Depositari exclusiu de la Cerveza Petry

36, Plaça de la CONSTITUCIÓ, 36

Diu BUSUTIL

que tots els elegants compren en sa casa. ¿Sabéu per qué? perquè **BUSUTIL** es el que ven mes barato, te més surtit de modes y se contenta en que el seus compradors estiguin contents encara que pergue.

Moderna y Lujosa Confiteria y Pastisseria

DE

Vicent Blasco

Especialitat en tortaes «Mokas» ramillets y dolços de fruita.

González Chermá, 56

LA PRIMITIVA

Droguería y Comestibles

Gran surtit en Drogues, Perfumeria, Broches y Pintures metàliques pera fondos de barcos, de la acreditada marca OVELING.

Complet surtid en tot lo ram de Ultramarins.

Cafés tostats diariament.

Vicent Calatayud

Canalejas, 11 --GRAU DE CASTELLÓ

Automòvils Castellonesos d' Alquiler || Garage: Lluis Vives y E. Viciano

Construcció, alquiler y reparació de BICICLETAS. Automòvils de propietat.
Grands facilitats, casilles independents, llavaor y fosos. Stock Michelin.

RUSSELL ECROYD NEILD

Nou y grand taller, Lluis Vives, 12 al 20 y Escultor, Viciano 14 al 26.—CASTELLÓ

TOS... TOS... TOS...

Les PASTILLES MONSERRAT curen tota afecció del sistema respiratori, tos, bronquitis, asma, dengue y catarrós, per crònics que siguin.

Venta en Farmacies y centres de específichs. En Castelló
FARMACIA DE JOAN A. PASCUAL, San Félix

BAR FORNOS

Café extra, Vermouth Torino, Eixarops, Licores de les millors marques, Cerveces del país y extrangeres.
Depositari exclusiu del SIDRAL TEIXIDÓ.

Joseph Segarra

G. Chermá, 84 — Castelló

VACANT

BAÇAR DE CALCER

— DE —

Jaume González

Variat surtit en tota classe de calcer. Ultimes novetats. Elegancia, solidez y economía. Calcer a mida.

González Chermá, 64.—CASTELLÓ

GORRES

LA ESPECIAL, última creació

Consuelo Carríon

Altes novetats pera la temporá d' ivern.

Plaça del Rey En Jaume, 31

Castelló

SANT
Institut d' Estudis Catalans
Barcelona